

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
เชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่**
**Public participation in the preparation of local development plans of
Choeng Doi Subdistrict Municipality, Doi Saket District, Chiang Mai
Province**

ภาวิดา รังสี, เชษฐ ใจเพชร¹, วินิจ ผาเจริญ²

Pawida Rungsee, Chast Jaiphet, Winit Pharcharuen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามและการสังเกตการณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ประมวลผลเป็นค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย ที่มีความแตกต่างกันในเรื่องอายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น; ระบอบประชาธิปไตย

¹ หลักสูตรการเมืองและการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Lecturer, Politics and Local Governance Program, Maejo University at Chumporn

² วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; School of Administrative Studies, Maejo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: mju44207433@yahoo.co.th

Abstract

The purpose of this research was to study the level and compare the people's participation in the preparation of the local development plan of Choeng Doi Subdistrict Municipality. Doi Saket District Chiang Mai Province From a sample population of 400 people, which is a quantitative research. using questionnaires and observations as data collection tools and analyzed by using the SPSS package. The statistical values were processed as percentage, mean, standard deviation, The results showed that: Level of people's participation in the preparation of local development plans of Choeng Doi Subdistrict Municipality Doi Saket District Chiang Mai Province Overall, it is at a high level. Comparison of the level of people's participation in the local development plan of Choeng Doi Subdistrict Municipality with differences in age The highest educational qualification, occupation and average family income per month as a whole were found to differ significantly at .05 level.

Keywords: public participation; the preparation of local development plans; democracy

บทนำ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดบทบาทภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็น หน่วยปฏิบัติรองรับภารกิจตามนโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ทั้งการกระจายงาน ของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ลงมาสู่ท้องถิ่น การกระจายงบประมาณให้ท้องถิ่นบริหารจัดการ เพื่อแก้ไขพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง รวมทั้งการตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ให้แนวทางจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น กำหนดองค์กรจัดทำแผนพัฒนา ขั้นตอนดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนาการแก้ไขเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาจากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และเพื่อก้าวไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคต โดยสามารถ

จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุ บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีปัญหาอยู่หลายประการ ซึ่งสาเหตุและปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของท้องถิ่นโดยตรง ทำให้การบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งประเด็นของปัญหาสันนิษฐานว่า เกิดจากประเด็นหลายสาเหตุหลักคือการขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวคือ ท้องถิ่นไม่สามารถบอกได้ว่า เป้าหมายของการพัฒนา หรือสภาพที่พึงปรารถนาของท้องถิ่นในอนาคตคืออะไร ส่วนใหญ่ท้องถิ่นทำได้แต่เพียงนำโครงการมารวมกันเพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปีโดยไม่ได้นับว่าความสำเร็จของการพัฒนาคืออะไร ทั้งนี้ท้องถิ่นไม่ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล อบจ. ส่วนใหญ่ยังเน้นการพัฒนาเฉพาะด้าน เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานในด้านอื่นๆ นั้นยังมีสัดส่วนของการพัฒนาที่น้อยโดยเฉพาะด้านสังคม และการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่น ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมาจะระดมความคิดกับในวงแคบ เฉพาะฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน หรือผู้นำไปท้องถิ่นนั้นๆ ไม่ได้แสวงหาความต้องการของประชาชน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

ดังนั้น เทศบาลตำบลเชิงดอย ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จะต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนงาน/โครงการ เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542 และจะต้องใช้แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ที่เรียกกันว่า “แผนพัฒนาสามปี” ได้มีการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี โดยจะดำเนินการในทุกหมู่บ้านครอบคลุมทั้ง 7 หมู่บ้าน โดยขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย ยุทธศาสตร์และ

แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดโครงการ/กิจกรรม ตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะมีความสอดคล้อง เชื่อมโยงกับ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับต่างๆ และที่สำคัญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่ได้และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ประชาชนรู้และเข้าใจดีกว่าว่าตนเองต้องการอะไร เพราะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการนำแผนมาปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอน ทั้งนี้เมื่อนำแผนมาปฏิบัติจะได้ประสพผลสำเร็จยิ่งขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและหมู่บ้านอย่างยั่งยืน แต่ที่ผ่านมาประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อย จะมีเฉพาะผู้นำหมู่บ้าน ประชาคม แกนนำภาคประชาสังคม และประชาชนบางกลุ่มในหมู่บ้านเท่านั้นที่ให้ความสำคัญและเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ข้อมูลที่ทางเทศบาลตำบลได้รับ และนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นไม่ครอบคลุม และไม่ไ้ประเด็นปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนส่วนใหญ่ในเทศบาลตำบล

จะเห็นว่า การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นแผนพัฒนามุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยย่อมส่งผลให้แผนพัฒนาที่กำหนดขึ้นอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และอาจส่งผลให้แผนพัฒนาที่กำหนดขึ้นอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและอาจส่งผลให้ฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายบริหารท้องถิ่นสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นไปตามความต้องการของตนเองมากกว่าความต้องการของประชาชนได้โดยง่าย

จากความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาอยากทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสามารถนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และแสวงหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย จำนวนทั้งสิ้น 7,745 คน (เทศบาลตำบลเชิงดอย. 2562) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเชิงดอย จำนวน 399 คนแต่ทั้งนี้เพื่อความสะดวก และป้องกันการคลาดเคลื่อน ผู้วิจัยขอใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คนที่ได้จากการแทนค่าในสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close -Ended) และเลือกตอบ (Check -List) เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close -Ended) และเลือกตอบ (Check -List) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มี 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open -Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ผู้ศึกษาขอหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับสการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นที่ 2 จัดเก็บข้อมูลโดยออกทำการแจกแบบแบบสอบถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้วทำการเรียกเก็บทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการทำแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 ทำการรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับมาให้ได้ตามตัวอย่างที่ต้องการ และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาเป็นประเด็นตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ได้อาศัยวิธีการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากที่สุด 194 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 และมีอายุระหว่าง 31-45 ปี มากที่สุดจำนวน 183 คนคิดเป็นร้อยละ 53.8 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.49$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมรับประโยชน์ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมปฏิบัติ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ไม่เป็นตามสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	เป็นตามสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ไม่เป็นตามสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	เป็นตามสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	เป็นตามสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
6. ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ระดับการศึกษาต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	เป็นตามสมมติฐาน
จากผลการทดสอบสมมติฐาน เราสามารถสรุปข้อค้นพบ ดังนี้	
1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยไม่แตกต่างกันตามเพศ	
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยแตกต่างกันตามอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05	
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยไม่แตกต่างกันตามสถานภาพการสมรส	
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยแตกต่างกันตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05	
5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยแตกต่างกันตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05	
6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอยแตกต่างกันตามอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05	

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้ค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชัย คำล้าน (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัว อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของชาวนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปของ

เทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลคองหงส์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล สัจจามรรค (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลนครลำปางอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลนครลำปางโดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนักรบ จันทรสิงห์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมือง บางมูลนากผลการศึกษาพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญ นิธย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลาผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีแตกต่างกัน โดยเพศหญิงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีสูงกว่าเพศชาย

3. ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล สัจจามรรค (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนากรณีศึกษาเทศบาลนครลำปาง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลนครลำปางไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญ นิธย์ ชุ่มชื่น (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยภาพรวมแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิธ ดวงสร้อยทอง (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอลำดวน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

4. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองตาลิ่ง อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักรบ จันทรสิงห์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากผล การศึกษาพบว่ารายได้เฉลี่ย มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล สัจ

จามรรค (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่ารายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลนครลำปาง

5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองต๋าน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรีแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล สัจจามรรค (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลนครลำปาง สอดคล้องกับงานวิจัยของนักรบ จันทรสิงห์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนากและสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลคองหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีโดยภาพรวมแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้องค์ความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่นเชิงมิติเชิงนโยบาย ซึ่งสามารถกำหนดเป็นนโยบายเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้ 1. เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ขั้นตอน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 2. เทศบาลควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในหลากหลายช่องทาง และให้ครอบคลุมทั่วถึง ตลอดจนการชี้แจงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม และสร้างการรับรู้และความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน 3. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการเสนอโครงการหรือแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และมีการร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่โดยพิจารณาจากปัญหาความเดือดร้อน และความจำเป็นเร่งด่วน และให้สอดคล้องกับงบประมาณ 4. ทั้งเทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ควรนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้โดยอาจปรับปรุงขั้นตอน หรือกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อลดความซ้ำซ้อน ล้ำซ้ำ เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เทศบาลตำบลเชิงดอย ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้านให้มากขึ้น โดยเฉพาะกำหนดนโยบายด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ซึ่งผลการศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่อนข้างต่ำ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งผลการศึกษายังอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเหมือนกัน

1.2 เทศบาลตำบลเชิงดอย ควรมีประสานงานขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดในด้านข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบูรณาการ และสามารถเชื่อมโยงแผนฯ ในระดับอำเภอและจังหวัด และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 เทศบาลตำบลเชิงดอย ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่านี้ และควรให้เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นทุก 3 เดือน เพื่อเป็นการทบทวนการจัดทำพัฒนาท้องถิ่น และประเมินความคุ้มค่าของโครงการ

2.2 เทศบาลตำบลเชิงดอย ควรมีระบบการประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และหลากหลายช่องทาง เช่น แผ่นพับ วารสารและการจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และรวดเร็วยิ่งขึ้น

2.3 เทศบาลตำบลเชิงดอย ควรให้การสนับสนุนให้มีกลุ่ม องค์กรชุมชน ภาคประชาคมที่มีความเข้มแข็งในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และ กฎหมายอื่นๆ แก่ประชาชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดประชุมประชาคมเป็นประจำทุกเดือน (แบบเทศบาลสัญจร) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้าน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล

3.2 ควรศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการสนับสนุนส่งเสริมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น.

วีระชัยคำลั่น. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นักรบ จันทร์สิงห์. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองบางมูลนาก. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบลคองส์ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิกุล สัจจามรรค. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลนครลำปาง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการเมืองและการปกครอง), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนิต ดวงสร้อยทอง. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.